

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Evy Babiakovej CSc. a členov senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Aleny Adamcovej v právnej veci žalobcov: **1/ M. L.**, nar. X., bytom ul. B., **2/ I. E. S.**, nar. X., bytom ul. B., **3/ M. K.**, nar. X., bytom ul. B., **4/ S. Z.**, nar. X., bytom ul. B., **5/ J. L.**, nar. X., bytom ul. B., **6/ M. P. Z.**, nar. X., bytom ul. B., **7/ E. H.**, nar. X., bytom ul. B., **8/ E. B.**, nar. X., bytom ul. B., **9/ B. B.**, nar. X., bytom ul. B., **10/ I. M. M.**, nar. X., bytom ul. B., **11/ I. T. T.**, nar. X., bytom ul. B., **12/ I. A. H.**, nar. X., bytom ul. B., **13/ M. D. K.**, nar. X., bytom ul. B., **14/ I. S. S.**, nar. X., bytom ul. B., **15/ M. H. N.**, nar. X., bytom ul. B., **16/ I. J. B.**, nar. X., bytom ul. B., žalobcovia v 3/, 4/, 5/, 7/, 11/, 13/ a 15/ rade právne zastúpení *JUDr. M. B., advokátom* so sídlom U., proti žalovaným: **1/ Krajský stavebný úrad v Žiline, Odbor štátnej stavebnej správy**, so sídlom Ul. A. Kmeťa 17, Žilina, **2/ J. K.**, nar. X., **3/ A. K.**, nar. X., obaja žalovaní v 2/ a 3/ rade bytom U., obaja zastúpení právnym zástupcom *JUDr. M. Š., advokátom* so sídlom H., o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného v 1/ rade č. 2008/00116/Cho zo dňa 21. januára 2008, na odvolanie žalobcov v 3/, až 16/ rade proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č.k. 20S/3/2008-140 zo dňa 21. januára 2009, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky:

1/ Rozsudok Krajského súdu v Žiline č.k. 20S/3/2008-140 zo dňa 21. januára 2009 **z m e ň u j e** tak, že rozhodnutie žalovaného v 1/ rade č. 2008/00116/Cho zo dňa 21. januára 2008 **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

2/ Odvolacie konanie o žalobe žalobcov v 6/, 8/, 9/, 10/, 12/, 14/ a 16/ rade **z a s t a v u j e**.

3/ Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom krajský súd zamietol žalobu, ktorou sa žalobcovia v 1/ až 16/ rade domáhali preskúmania zákonnosti a zrušenia rozhodnutia žalovaného v 1/ rade č. 2008/00116/Cho zo dňa 21. januára 2008. Týmto rozhodnutím žalovaný v 1/ rade zamietol odvolanie žalobcov v 3/ až 16/ rade a potvrdil rozhodnutie Mesta M. č.j. MSS-1437/2007--Vč, ev.č. 59/2007 zo dňa 05. júna 2007, ktorým bola povolená stavba „stavebné úpravy, prístavba a nadstavba jestvujúceho objektu pracovní a výmenníkovej stanice na ul. B. na predajňu tepelnej techniky a dve bytové jednotky“ na pozemkoch parc. č. KN X., X., X., X., X. a X. v k.ú. M. podľa § 39a a § 66 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „stavebný zákon“). Konanie o žalobe žalobcov v 1/ a 2/ rade zastavil.

V odôvodnení rozsudku krajský súd uviedol, že preskúmaním veci, po podrobnom oboznámení sa s celou dokumentáciou, vykonaným dokazovaním, nezistil ukrátenie práv žalobcov v 3/ až 16/ rade v rozsahu a miere tvrdených v žalobe. Z projektovej dokumentácie vrátane schém, fotodokumentácie a katastrálnych máp, si vytvoril dostatočný obraz celkovej situácie umiestnenia napadnutej stavby k susedným bytovým domom obývaným žalobcami v 3/ až 16/ rade. Z uvedeného dôvodu nepovažoval krajský súd za potrebné vykonať dôkaz ohliadkou na mieste samom, ktorý dôkaz ani nebol zo strany účastníkov navrhnutý. Konštatoval, že správne orgány tak v prvom ako i v druhom stupni, vyčerpávajúcim spôsobom v rovine zistenia stavu veci, tak odborne, ako i právne, v dostatočnom rozsahu a vecne správne, riešili nielen situovanie objektu z pohľadu nadstavby, prístavby,

rekonštrukcie existujúceho objektu, ktorý mal byť povolenou stavbou zmenený, ale boli to najmä relevantné záväzné posudky dotknutých orgánov, ktoré boli dostatočným podkladom a vymedzovali práve tú mieru prípustnosti zásahu do práv a oprávnených záujmov žalobcov nielen počas doby výstavby objektu, ale aj do budúca po jej kolaudácii a užívaní na ten účel, ktorý bol vymedzený v stavebnom povolení. Krajský súd v tomto smere za dostatočné považoval, rovnako ako žalovaný v 1/ rade v napadnutom rozhodnutí, tie podmienky, ktoré vymedzil prvostupňový stavebný úrad v rozhodnutí o povolení predmetnej stavby a ktoré podmienky vychádzali práve zo záväzných vyjadrení dotknutých orgánov, doplnených posudkov vo vzťahu k zatienu a reagovali tiež na námietky účastníkov stavebného konania vrátane žalobcov v 3/ až 16/ rade, ktoré sa totožne napokon preniesli i do námietok vyjadrených v preskúmvanej správnej žalobe. Z uvedeného bolo konštatované, že nedošlo k ujme na právach a oprávnených záujmoch žalobcov v 3/ až 16/ rade napadnutým rozhodnutím žalovaného v 1/ rade, ani prvostupňového správneho orgánu a ak nedošlo k porušeniu zákona, neboli porušené ani základné ľudské a ústavné práva žalobcov ako bolo namietané v podanej žalobe, z ktorého právneho záveru krajský súd ich žalobu ako neopodstatnenú v celom rozsahu v zmysle ustanovenia § 250j ods. 1 O.s.p. zamietol.

Proti tomuto rozsudku podali v zákonnej lehote žalobcovia v 3/ až 16 / rade odvolanie, ktorým žiadali, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil vo výroku, ktorým žalobu žalobcov v 3/ až 16/ rade zamietol a vo výrokoch o náhrade trov konania tak, že sa zruší rozhodnutie Krajského stavebného úradu Žilina č. 2008/00116/Cho zo dňa 21. januára 2008 a stavebné povolenie, vydané Mestom M. ako stavebným úradom pod č.j. MSS-1437/2007-Vč, ev. č. 59/2007 dňa 05. júna 2007 a súčasne žalovanému uloží povinnosť nahradiť žalobcom v 3/ až 16/ rade trovy konania v sume 578,27 €. Opätovne uviedli, že žalovaný v 1/ rade, ale aj krajský súd sa v rozpore s očakávanými vplyvmi stavby na žalobcov nevysporiadali s odvolacími námietkami žalobcov, ktorými namietali rozpor napadnutého rozhodnutia so zákonom (rovnako aj základnými ľudskými právami a slobodami žalobcov) ako aj so všeobecne záväzným nariadením Mesta M. č. 38/03. Opakovane poukázali na porušenie ich práv vydaním stavebného povolenia a to znehodnotením životného prostredia obyvateľov ulíc B. a B., vplyvov povolenej stavby a jej prevádzky na životné prostredie ako také, vplyvov povolenej stavby na právo na pokojné užívanie majetku, na právo na ochranu súkromia účastníkov a zhoršenia bezpečnosti obyvateľov a ostatných osôb. Aj v podanom odvolaní žalobcovia pri odôvodnení svojho stanoviska opäť odkázali na skutočnosti a argumentáciu uvedenú v bodoch IV. až XI. žaloby, ktorých sa naďalej v plnom rozsahu

pridržajú. Následne zdôraznili, že krajský súd opomenul prihliadnuť na stanoviská Útvaru hlavného architekta mesta M. zo dňa 22. novembra 2004, 21. januára 2005, 03. marca 2005, 09. júna 2006, 14. júla 2006 a 06. júla 2007, v ktorých podľa názoru žalobcov tento orgán viackrát upozorňoval na nevyhnutnosť dodržiavania VZN Mesta M. č. 38/03, ktoré plní úlohu normy, ktorej rešpektovanie samotným Mestom M. má zabezpečiť riadne, bezpečné a pokojné užívanie majetku garantujúce konanie Mesta M. ako stavebného úradu vo vzťahu k jeho občanom. Podľa názoru žalobcov ignorovanie takejto normy je dôvodom na konštatovanie nezákonnosti napadnutého rozhodnutia.

Žalovaný v 1/ rade sa k odvolaniu žalobcov v 3/ až 16/ rade nevyjadril.

Žalovaní v 2/ a 3/ rade v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhli podané odvolanie zamietnuť a rozsudok Krajského súdu v Žiline ako vecne správny v plnom rozsahu potvrdiť. Uviedli, že súd prvého stupňa mal dostatočne zo strany žalovaného v 1/ rade preukázané, že postup a rozhodnutie žalovaného v 1/ rade zo dňa 21. januára 2008, ako aj prvostupňového stavebného úradu je v medziach žaloby v súlade so zákonom. Zdôraznil, že žalobcovia v priebehu súdneho konania nijakým objektívnym podkladom nepreukázali svoje subjektívne, tvrdenia, totožné s odvolacími dôvodmi v rámci správneho konania, s ktorými sa žalovaný v 1/ rade už v priebehu správneho konania dostatočne a úplne vysporiadal. Vyslovili názor, že žalovaný v 1/ rade vo svojom rozhodnutí zo dňa 21. januára dostatočne odôvodnil skutočnosť, že v prípade prebudovania predajne tepelnej techniky a vybudovania dvoch bytových jednotiek, na ktoré bolo vydané stavebné povolenie, nepôjde o hlučnú a nehygienickú prevádzku a nijakým spôsobom nemôže dôjsť k porušeniu základných práv a slobôd žalobcov. Dodal, že v priebehu konania žalobcovia nenavrhovali nové dôkazy, len sa obmedzili na neustále opakovanie svojich subjektívnych tvrdení známych zo správneho konania. Ďalej poukázal na rozpor medzi odvolacím dôvodom žalobcov, že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav a návrhom žalobcov zmeniť rozsudok súdu prvého stupňa bez toho, aby bol dodatočne zistený skutkový stav veci tak, ako sa ho dovolávajú žalobcovia. Žalovaní v 2/ a 3/ rade vyslovili názor, že súd prvého stupňa mal dostatočne bez dôvodných pochybností preukázané, že napadnuté rozhodnutie žalovaného v 1/ rade a rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu ako aj postup správnych orgánov v prvom i druhom stupni, boli v súlade so zákonnou úpravou, keď rozhodnutia správnych orgánov považujú žalovaní v 2/ a 3/ rade za vecne správne a dostatočné. Rovnako rozhodnutie súdu prvého stupňa

v predmetnej veci podľa žalovaných v 2/ a 3/ rade tak vychádza zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu a správneho právneho posúdenia veci.

Dňa 22. apríla 2009 bolo prostredníctvom právneho zástupcu žalobcov súdu doručené odvolanie plnomocenstva, ktoré mu bolo udelené na zastupovanie v tomto konaní, a to žalobcami v 6/, 8/, 9/, 10/, 14/ a 16/ rade.

Následne Najvyšší súd Slovenskej republiky výzvou zo dňa 06. mája 2009 žalobcov v 6/, 8/, 9/, 10/, 14/ a 16/ rade vyzval, aby odvolaciemu súdu v lehote do 20. mája 2009 oznámili, či podaniami, ktorými odvolali plné moci na zastupovanie v konaní pre advokáta JUDr. M. B., zároveň vzali späť aj odvolanie proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č.k. 20S/3/2008-140 zo dňa 21. januára 2009, nakoľko to z ich podaní jednoznačne nevyplýva. Súčasne súd uviedol, že v prípade, ak trvajú na podanom odvolaní zo dňa 09. marca 2009, bude potrebné, aby udelili plnú moc na zastupovanie v odvolacom konaní inému advokátovi, keďže v správnom súdnictve musí byť účastník konania zastúpený advokátom, pokiaľ sám nemá právnické vzdelanie (§ 250a O.s.p.).

Žalobcovia v 8/, 9/, 14/ a 16/ rade na výzvu súdu reagovali zaslaním podaní, v ktorých uviedli, že odvolávajú plnú moc na zastupovanie v konaní JUDr. M. B. a súčasne odvolanie proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č.k. 20S/3/2008-140 zo dňa 21. januára 2009 berú späť v celom rozsahu.

Podaním doručeným súdu dňa 11. septembra 2009 aj žalobkyňa v 12/ rade odvolala plnú moc udelenú advokátovi JUDr. M. B. na zastupovanie v tomto konaní.

Na opätovnú výzvu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 24. septembra 2009 žalobcovia v 6/, 10/ a 12/ rade odpovedali, že plnú moc udelenú JUDr. M. B. na zastupovanie v tomto konaní odvolávajú a zároveň odvolanie proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č.k. 20S/3/2008-140 zo dňa 21. januára 2009 berú späť v celom rozsahu.

Pretože žalobcovia v 6/, 8/, 9/, 10/, 12/, 14/ a 16/ rade vzali odvolanie podané proti rozsudku súdu prvého stupňa späť predtým ako bolo o ňom rozhodnuté,

odvolací súd podľa § 246c ods. 1 O.s.p. v spojení s ust. § 207 ods. 3 O.s.p. konanie o odvolaní žalobcov v 6/, 8/, 9/, 10/, 12/, 14/ a 16/ rade zastavil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu je potrebné zmeniť tak, že rozhodnutie žalovaného zo dňa 21. januára 2008, č. 2008/00116/Cho sa zrušuje a vec sa vracia žalovanému na ďalšie konanie. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 O.s.p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.supcourt.gov.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 22. apríla 2010 (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p.).

Podľa § 244 ods. 1 O.s.p. v správnom súdnictve preskúmavajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

V intenciách ustanovení druhej hlavy piatej časti O.s.p. „Rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov“ sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu (§ 247 ods. 1 O.s.p.).

Podľa § 250i ods. 1 O.s.p. pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia. Súd môže vykonať dôkazy nevyhnutné na preskúmanie napadnutého rozhodnutia.

Podľa § 250i ods. 3 O.s.p. pri preskúmaní zákonnosti a postupu správneho orgánu súd prihliadne len na tie vady konania pred správnym orgánom, ktoré mohli mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

Po preskúmaní napadnutého rozhodnutia a pripojeného administratívneho spisu ako aj spisu krajského súdu odvolací súd dospel k záveru, že v konaní pred súdom prvého stupňa,

ani v konaní pred žalovaným správnym orgánom nebol skutkový stav zistený náležitým spôsobom.

V prvom rade sa Najvyšší súd Slovenskej republiky zaoberal procesným postavením odvolateľov pred súdom a tým i zákonnosťou ich odvolania.

Podľa ustanovenia § 59 ods. 1 stavebného zákona účastníkmi stavebného konania sú:

- a) stavebník,
- b) osoby, ktoré majú vlastnícke alebo iné práva k pozemkom a stavbám na nich vrátane susediacich pozemkov a stavieb, ak ich vlastnícke alebo iné práva k týmto pozemkom a stavbám môžu byť stavebným povolením priamo dotknuté,
- c) ďalšie osoby, ktorým toto postavenie vyplýva z osobitných predpisov,
- d) stavebný dozor alebo kvalifikovaná osoba,
- e) projektant v časti, ktorá sa týka projektu stavby.

Podľa ustanovenia § 139 ods. 1 stavebného zákona pod pojmom "iné práva k pozemkom a stavbám" použitým v spojení "vlastnícke alebo iné práva k pozemkom a stavbám na nich" sa podľa povahy prípadu rozumie

- a) užívanie pozemku alebo stavby na základe nájomnej zmluvy alebo dohody o budúcej kúpnej zmluve, z ktorých vyplýva právo uskutočniť stavbu alebo jej zmenu,
- b) právo vyplývajúce z vecného bremena spojeného s pozemkom alebo stavbou,
- c) právo vyplývajúce z iných právnych predpisov.

Stavebný zákon osobitne upravuje okruh účastníkov konania, preto sa neuplatňuje § 14 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „Správny poriadok“).

Okruh účastníkov je vymedzený tak, že pre postavenie účastníka konania nepostačuje vlastnícke alebo iné právo k susednej nehnuteľnosti, ale musí byť splnená aj podmienka, že vlastnícke právo alebo právom chránené záujmy alebo povinnosti suseda môžu byť stavebným povolením dotknuté. Túto otázku vždy posudzuje stavebný úrad podľa okolností konkrétneho prípadu a na základe toho vymedzí okruh účastníkov konania.

Užívatelia bytov a nebytových priestorov nie sú účastníkmi konania, pretože ich vzťah k vlastníkovi stavby je upravený zmluvou a stavebný zákon tento zmluvný vzťah nemôže zmeniť ani zrušiť. Ich práva a právom chránené záujmy alebo povinnosti nemôžu byť preto stavebným povolením dotknuté. Novelou stavebného zákona (zákonom č. 237/2000 Z.z.) bola zrušená úprava, podľa ktorej stavebný úrad musel nájomcov bytov a nebytových priestorov vždy prizvať na stavebné konanie, pokiaľ povoľoval zmenu existujúcej stavby bytového domu. K uvedenej zmene došlo z dôvodu docielenia súladu s Ústavou Slovenskej republiky vo vzťahu k vlastníctvu, keďže v konaní sa posudzuje zásah do vlastníckych práv a práv im postavených na roveň vymedzených pojmom "iné práva", ktoré sú definované v § 139 ods. 1 stavebného zákona. Zároveň sa tým zníži administratívna náročnosť konania.

Z pripojeného administratívneho spisu a ostatných listinných dôkazov odvolací súd zistil:

V spojenom územnom konaní so stavebným konaním, začatým na návrh stavebníkov zo dňa 22. júna 2006, vydal stavebný úrad rozhodnutím č.j.: MSS-1437/2007-Vč zo dňa 05. júna 2007 stavebné povolenie na stavbu „stavebné úpravy, prístavba a nadstavba jestvujúceho objektu práčovní a výmenníkovej stanice na ul. B. na predajňu tepelnej techniky a dve bytové jednotky“ na pozemkoch parc. č. KN X., X., X., X., X. a X. v k.ú. M., určil podmienky pre umiestnenie a pre realizáciu stavby. Žalovaný v 1/ rade ako odvolací orgán rozhodnutím č. 2008/00116/Cho zo dňa 21. januára 2008 odvolanie žalobcov v 3/ až 16/ rade zamietol a prvostupňové rozhodnutie Mesta M. potvrdil.

Z priloženého výpisu z listu vlastníctva č. X., na ktorom sú zapísané byty nachádzajúce sa v bytovom dome na ulici B. č. X. súpisné číslo X. o výmere 616 m², parc. č. X., v katastrálnom území M., okres M., odvolací súd zistil, že žalobkyňa v 3/ rade nie je vlastníčkou bytu nachádzajúceho sa v označenom bytovom dome (postavenom na pozemku susediacom s popísaným stavebným pozemkom), a zároveň, že k uvádzanej stavbe ani pozemku nemá iné práva v zmysle ust. § 139 ods. 1 stavebného zákona.

Žalovaný v 1/ rade pri vymedzení okruhu účastníkov uvedenú skutočnosť neskúmal, pričom to bolo jeho povinnosťou, túto informáciu si mal verifikovať a v rámci stavebného konania mal urobiť vhodné opatrenia práve za účelom zistenia okruhu účastníkov konania,

s ktorými mal v konaní o návrhu stavebníkov J. K. a A. K. o povolení stavby (zo dňa 22. júna 2006) pokračovať a vo veci rozhodnúť.

Keďže žalovaný v 1/ rade takto nepostupoval a rozhodol o odvolaní odvolateľov proti rozhodnutiu prvostupňového správneho orgánu tak, že podané odvolanie zamietol a napadnuté rozhodnutie potvrdil, opomenúc však skutočnosť, že M. K., nar. X., bytom B. nespĺňa podmienku oprávnenej osoby na podanie odvolania v zmysle § 53 a § 54 Správneho poriadku, pochybil.

Krajský súd mal na toto pochybenie reagovať tak, že napadnuté rozhodnutie žalovaného v 1/ rade mal zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Keďže tak neučinil, dospel odvolací súd k potrebe zmeny napadnutého rozsudku a na základe vyššie uvedeného rozsudok krajského súdu podľa § 220 O.s.p. zmenil tak, že rozhodnutie žalovaného v 1/ rade zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Úlohou žalovaného v 1/ rade bude v ďalšom konaní po zistení okruhu účastníkov konania opätovne rozhodnúť o podanom odvolaní proti prvostupňovému rozhodnutiu Mesta M. ako príslušného stavebného úradu.

O náhrade trov konania rozhodol odvolací súd podľa § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 a § 250k ods. 1 veta druhá O.s.p. tak, že účastníkom náhradu trov odvolacieho konania z dôvodov hodných osobitného zreteľa nepriznal. Nakoľko odvolací súd z úradnej moci zmenil prvostupňové súdne rozhodnutie a nie v rozsahu a z dôvodov uvedených žalobcami v 3/ až 16/ rade v odvolaní a napadnuté rozhodnutie žalovaného v 1/ rade sa zrušilo, účastníci v odvolacom konaní neboli úspešní, a preto im súd náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. apríla 2010

JUDr. Eva Babiaková, CSc. v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :

Dagmar Bartalská